

Telegraful Român

Organ național-bis

Nr. 6

(Of.)

Procuratura de stat

Str. Schewis

Loco

Abonamentul:

Un an 80 Lei. — Trei luni 40 Lei.

Trei luni 20 Lei.

Ziarul apare Marțea și Vinerea

Correspondența:

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Abonamentele și...

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Monsignorul Francesco Marmaggi

— Reflexii după turneu —

** Abia se începuseră tratările cu privire la încheierea *concordatului* între guvernul țării românești și între scaunul papal, când Vaticanul ahtiat după puterea perdută și-a trimis deja la București ministrul său plenipotentiar, în persoana arhiepiscopului de Adrianopol, monsignorul Francesco Marmaggi. Și lucru ciudat, într'un timp, când dela un capăt la celalalt al țării, reprezentanții autorizați ai bisericii ortodoxe române au ridicat proteste îndreptățite împotriva condițiilor din proiectul de concordat, umilitoare și păgubitoare pentru stat și biserica sa națională, pe atunci monsignorul Marmaggi, în loc să steie tupilat în casa preasptialieră a unui guvern servil, s'a deplasat și a cutrierat mai ales ținuturile rupte din coroana sfântului Ștefan și alipite la sânul mamei lor, la vechiul regat al României. Scopul acestei călătorii se deslușește limpede pentru orice minte înțelegătoare: întărirea și îmbărbătarea ungarilor, copii desmierdați ai sfântului scaun, cari își frâng brațele în desnădejdea lor după perlele pierdute. Dacă nunțul papal în drumul său și în centrele prin cari s'a oprit, n'ar fi rostit un singur cuvânt, *prezența* sa în mijlocul maghiarilor era o *garanță* și o *permisiune elocventă*, că sfântul părinte, care li-a dat atâtea probe de ocrotire osebită, nu i-a uitat nici de astădată și că va lucra pentru reînvierea Ungariei catolice. Că «exceleția» sa s'a îndurat a se abate și prin cătunul «Roma mică», așezat între Târnavă, înseamnă, că trimisul Papei înțelege să distingă și să remunereze pe toți aceia, fie cât de nevoiași, cari prin ținuta lor împiedecă consolidarea și înflorirea statului ortodox al României. Când o parte din credincioșii bisericii unite cu Roma, trup din trupul nostru și sânge din sângele nostru, a fost smulsă din legăturile ierarhice cu mitropolia unită de Alba-Iulia și Făgăraș și prin înființarea episcopiei de Hajdu-Dorog a fost aruncată în brațele maghiarizării sigure, atunci nu s'a îndurat sfântul părinte de strigătele de durere a celor din gura lupului și nu li-a trimis un monsignore, care să le împartă binecuvântări, îmbrățișări, pupături, — cazul dela Oradea-mare, — și milioane de lire, cum o face azi. Cu toată propaganda d-lui Alexandru Vaida-Voivod de a se re-

întorce la biserica ortodoxă, de unde au fost prin înșelăciune rupt, și cu toate amenințările d-lui Iuliu Maniu cu «ruperea pecetilor», — episcopia de Hajdu-Dorog s'a făcut și numai Dumnezeu! Părinților nostri avem să-i mulțumim, că ne-a scăpat din ghiarele maghiarizării. Aceasta însă nu-l împiedecă pe dl Alexandru Vaida-Voivod să-i facă stafaj monsignorului Marmaggi și să participe la banchetul dat în onoarea nunțului în cetatea de tristă pomenire a Gherlei.

Dacă între românii de bunăcredință s'ar mai găsi naivi, cari să nu înțeleagă rostul vizitațiilor făcute din partea nunțului papal, ne luăm voie a le atrage atențiunea asupra următoarelor fapte.

Ziarele ardelene în legătură cu vizita dela Blaj, au atribuit trimisului papal declarația: «*Mă bucur din inimă și dau mulțumită lui Dumnezeu, că în războiul din urmă a dat biruință națiunilor latine*». Nimic mai natural decât ca un fiu al poporului italian să facă o astfel de declarație inofensivă pe pământul țării românești. Această declarație însă era în contradicție cu scopul urmărit de vizitele monsignorului și putea să supere pe cineva. Pe cine anume? Evident: pe *maghiari*, cari prin origine nu aparțin gintei latine. Și fiindcă intenția nemărturisită, dar destul de transparentă, a monsignorului, era să încurajeze, iar nu să supere pe maghiari, cum a sosit la București, într'o scrisoare mai lungă a dat o desmințire categorică declarației, ce i s'a atribuit. Și cui i-a adresat scrisoarea-dementi? Nici ziarelor ardelene, nici ziarelor din capitală, nici mitropolitului din Blaj, ci episcopului romano-catolic, contelui Iosif Majlath din Alba-Iulia, cel mai tipic și cel mai dârz reprezentant al revindicărilor irredentiste maghiare. Episcopul Majlath, a cărui origine derivă din nemeșii români din Țara Făgărașului, a calomniat Țara și neamul românesc în memoriile trimise Consiliului suprem dela Paris, episcopul Majlath a refuzat depunerea jurământului de fidelitate față de Țară și Tron și tot Preasfinția Sa a fost acela, care a plecat de acasă la miruirea Săcuilor tocmai în ziua când Majestatea Sa, Regele Ferdinand I, a vizitat cetatea Bălgradului. Era logic deci, ca trimisul papei să se adreseze acestui episcop, care întrupează aspirațiunile maghiarilor, cerându-și scuze pentru o declarație pe care n'a rostit-o...

Dar să continuăm cu probele. În Cluj monsignorul a fost primit cu mare alaiu. *Intreg convoiul purta toate insigniile statului maghiar*; privitorii stupefiați se

întrebau, dacă se găsesc în capitala Ardealului românesc, sau pe străzile Buda-pestei? Nu știm, ce să admirăm: îndrăzneala neîmpăcaților noștri dușmani, sau indolența autorităților statului român?

«Am o zi fericită, când vă pot primi în orașul meu, întemeiat de sfântul Ladislau» a zis contele Szecheny, episcopul romano-catolic din Oradea-mare, inima Bihorului năpustit, iar episcopul catolic Glattfelder din Timișoara i-a vorbit în limba clasică latină despre necazuri și maltratări, despre răpirea de drepturi și moșii, despre aplicarea puterii brutale în comparație cu ocrotirea privilegiată a catolicismului în Ungaria Habsburgilor. Pe urmă l-a rugat să se facă interpretul fidel al acestor suferințe pe lângă Papa, și să mobilizeze întreaga lume catolică în favorul lor, — deci în contra Țării Românești! Și monsignorul Fr. Marmaggi li-a promis, că va fi «*fidelis interpret apud Papam*».

Din înlănțuirea logică a acestor fapte rezultă scopul urmărit de sfântul părinte. Și nu uitați, că această propagandă de încurajare a dușmanilor noștri și de pognegire a Statului român s'a făcut în *lipsa Concordatului*. Ce potop de injurii se va descărca asupra acestui răbduriu părinte, când pe lângă îndrăzneala lor și nepăsarea noastră vor avea și scutul legal al Concordatului, cu ușurință ne putem închipui.

Turneul monsignorului a aruncat deplină lumină asupra planurilor urmărite de scaunul papal și a contribuit cu material prețios pentru corpurile legiuitoare, cari vor fi în curând chemate să se pronunțe asupra concordatului, semnat din partea reprezentanților părților contrahende.

Dacă ochiul odinioară atât de vigilant al ministrului de externe s'a împăien-genit și simțul de demnitate al guvernului a dat într'o eclipsă, *conștiința poporului nostru e trează* și va ști să-și apere cea mai prețioasă comoară sufletească: *legea străbună*.

Ziua nașterii M. Sale Regelui. Cu prilejul aniversării zilei natale a Suveranului nostru Ferdinand I, Miercuri în 24 l. c. s'a oficiat doxologia în catedrala Sibiului. Au celebrat: asesorii consistoriali Matei Voileanu și Lazăr Triteanu, precum și preotul militar Ioan Dăncilă și diaconul profesor seminarial Elie Beleuță. Cuvântarea ocazională a rostit o preotul I. Dăncilă, arătând însemnătatea serbării și rolul Suveranului pentru înfăptuirea unirii tuturor românilor. Au participat la serbare toate autoritățile civile și militare, și numeros public sibian.

Protopopii noștri

Se bucură, de sigur și în baza oficiului lor, de respectul cuvenit tagmei. Cuvântul vrednicilor noștri șefi tractuali, în vremuri mai vechi și mai nouă în orice chestiune, în fața mulțimii cântărea mult, — era aproape totdeauna ceva sfânt și hotărâtor.

Departate de gândul d'a întuneca această iconă luminoasă, vom încerca să atingem rolul important ce-l pot avea acești revizori ai bisericii noastre în susținerea muncii continue și a alimentării cunoștințelor preoțimii, în lucrările asociației clerului «A. Șaguna», și peste tot în propășirea culturală a satelor.

Intr'un articol mai apropiat, «Muncă și învățătură», am deslușit ca singură putere de înviorare sufletească a preoțimii și de progres a asociației clerului: puterea muncii și a culturii.

Spre lămurire și completare, n'ntrebăm mai întâi cum stăm noi, în prezent, față de-o asemenea constatare?

Avem preoți din generația mai tânără cari, pe lângă orientări și îndrumări dela centru, pot fi spre cinstea oricărui neam înaintat și pot desvolta activitate binecuvântată din orice punct de vedere.

Că astăzi nu ne sânt destul de strânse rândurile și nu ne putem dovedi chemarea apostolească prin muncă mai pronunțată și prin emulare chiar, este a se atribui atât vitregiilor trecutului, cât și neajunsurilor prezentului. Nu există încă — între altele — o legătură trebuincioasă între noi și conducători, ne lipsește și aici organizația cerută.

Asociația A. Șaguna a luat asuprași această însemnată problemă. Îndeplinirea ei cere concursul material și moral al tuturor. Nimenea dintre noi să nu se lase deci a fi așa de mic și de neînsemnat, ca să nu-și iee partea cuvenită din munca aceasta. Sânt, credem, nu puține părți bune în fiecare din noi. Să nu le lăsăm în părăsire, căci am comite crimă față de tinăra noastră societate, față de biserică și neam, dacă nu ne-am sili să trezim conștiință misiunii sublime, pe care ni-o cere prezentul și viitorul, de-a face totul și a munci cu stăruință nepregetată întru prosperarea lor.

Această conștiință, prin o schimbare a felului de conducere tractuală de până acum, mai mult o ar putea trezi și alimenta protopopii noștri.

Dela acești conducători, fie ne îngăduit s'o spunem, atârână în mare măsură, progresul și înflorirea satelor, în mâinile lor e depusă o bună parte din înaintarea bisericii și a neamului. În falnică clădire culturală ce voim s'o înălțăm, protopopii sânt stâlpii cari leagă temelia cu acoperișul clădirii și-l susțin.

Cu o schimbare a felului de activitate, în care partea administrativă să fie încredințată unor persoane ajutoare, rămânând numai îndatorirea de control asupra șefului lor, protopopii ar revărsa cele mai binecuvântate îndemnuri și cunoștințe asupra preoțimii de sub conducerea lor.

Prin conferențe, prelegeri, cuvântări ocazionale, protopopii și până aici au desvoltat — mai multă sau mai puțină — activitate culturală. Unii, prin înființarea pe biblioteci tractuale, edarea de broșuri, tipări de predici, au desvoltat o bogată

lucrare, — prevestind apropierea viitorului, care va îndatora pe toți conducătorii protopopiatelor c'o asemenea hărnicie culturală și națională.

Această vreme socotim că a sosit. Ei să fie pentru preoți adevărații inspec-tori culturali, ear pentru credincioși să fie înflăcărați luminători și propoveditori.

Prin bibliotecile tractuale, cu tot felul de cărți corespunzătoare, în înțelegere cu preoții, s'ar face un plan de cultivare reciprocă, care în scurtă vreme să dea cele mai binecuvântate roduri. Protopopii ar împărți, lună de lună, cărți preoțimii mai tinere, cu îndatorirea de a scrie dare de seamă și a o ceti în ședința ce se va ține în fiecare lună. Presupunând numai 5—6 dări de seamă pe lună, într'un singur an preoțimea unui tract s'ar putea împrieteni cu conținutul a 60 de cărți.

Prin astfel de purcedere s'ar susținea legătura firească a unei munci continue, s'ar desvolta dragostea de carte, s'ar susținea pururea trează conștiința misiunii sublime, forța lăuntrică. Și desvoltate odată aceste calități sufletești, dintr'un îndemn și emulare proprie și-ar îndeplini fiecare în felul cel mai conștientios îndatoririle ce le are ca apostol al lui Hristos și al neamului.

Când oamenii sânt ocupați cu munca ce li se potrivește, zice Ruskin, plăcerea li se naște din însaș munca lor, întocmai ca petalele colorate din floarea care are să rodească; când sânt însuflețiți de compătimire și de adevărata dorință de a ajuta, toate emoțiile lor ajung puternice, adânci, veșnice, înviorătoare pentru suflet, ca un puls normal pentru trup.

Pr. I. Popa.

Nr. 6293 Bis.

CONCURS

La seminarul arhidiecezan ortodox român din Sibiu este vacant postul de profesor la catedra de istorie bisericească universală și de cea specială a bisericii ortodoxe române, pentru îndeplinirea căruia se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în ziarul «Telegraful Român».

Cererile de concurs sânt a se înainta la Consistorul arhidiecezan însoțite de următoarele documente:

1. Carte de botez.
2. Absolutor teologic.
3. Calificație teologică academică.
4. Alte eventuale atestate de serviciu și documente recomandatoare (publicații științifice).

Salarul e cel normat pentru profesorii seminariali.

Sibiu, din Ședința Consistorului arhidiecezan, ca senat bisericesc, ținută la 3 August 1921.

Consistorul arhidiecezan

Nr. 267.

Convocare

În virtutea ordinului consistorial din 31 Mai 1921 Nr. 4300 convoc comitetul protopopesc al tractului Sibiu la ședință pe Marți 17/30 August, a. c. la ora 11 a. m. în cancelaria oficiului protopopesc. Obiectul: Măsuri pentru întregirea protopopiatului.

Sibiu, 11/24. Aug. 1921.

Mateiu Voileanu, adm. prot.

Nr. 294.

Convocare

În virtutea circularei consistoriale din ședința dela 7/21 August, a. c. Nr. 6362. Ep. în chestiunea cu legea pentru reforma agrară, convoc preoțimea tractului Sibiu la o conferență pe Marți, 17/30, August, a. c. la ora 10 a. m. în seminarul arhidiecezan. În conferență fiecare paroh va raporta despre modul, cum a asigurat averile bisericești.

Sibiu, 11/24 August, 1921.

Mateiu Voileanu, adm. prot.

Unificarea organizației administrative a bisericii ortodoxe române din România întregită

(Urmare din Nr. 62)

Protopopul numit de Chiriargh pe timp de 6 ani, dintre trei candidați propuși de consiliul eparhial La expirarea termenului poate fi numit pe un nou period de 6 ani.

În mitropoliile unde există alt uz, se menține acela. Candidații trebuie să fie licențiați în teologie și să aibă 5 ani de practică bisericească.

Adunarea protopopească se compune din 24 membri preoți și mireni, în număr egal, afară de mitropolia Ardealului unde se menține proporția de $\frac{1}{3}$ clerici și $\frac{2}{3}$ mireni, aleși de toți aceia cari sânt trecuți în listele parohiale, conform unui regulament. Protopopul convoacă adunarea și este președintele ei.

Hotărârile luate sânt valide când se iau cu majoritatea membrilor. Adunarea se ține odată pe an, și extraordinar în care caz se cere încuviințarea dela consiliul eparhial. Competința adunării protopopești se referă la afaceri administrative bisericești, culturale și fundamentale privitoare la protopopiat. A. P. alege consiliul protopopesc, membrii judecătorei protopopești, profesorii și învățătorii școlii protopopești, membrii adunării eparhiale.

Unde există uzul alegerii directe, se menține. Alegerea membrilor judecătorei protopopești trebuie aprobată de Chiriargh.

A. P. examinează și aprobă bugetul protopopiatului făcut și prezentat de consiliul protopopesc și socotelile anuale ale protopopiatului; exprimă opinii cu privire la înființarea și desființarea de parohii; repartizează darea pentru trebuințele protopopiatului.

Consiliul protopopesc organul executiv al adunării protopopești. Membrii lui, 3 clerici și trei mireni, se aleg din membrii protopopiatului.

El execută hotărârile protopopiatului și conduce mai departe afacerile întregului protopopiat. Protopopul ca al 7-lea membru este președintele C. P. Hotărâri valide se iau cu cel puțin 4 membri prezenți. Consiliul ține 4 ședințe pe an: În Ianuar, April, Iulie și Octomvrie.

Epitropii protopopești în număr de 4, aleși în adunarea protopopiatului pe 6 ani, administreză fondul protopopesc și execută hotărârile privitoare la afacerile financiare ale întregului protopopiat.

Judecătoria protopopiatului formează forul de primă instanță în afaceri disciplinare ale personalului bisericesc. J. P. este compusă din 3 preoți, cu vot deliberativ și 3 preoți supleanți cu vot consultativ ajutați de un secretar. Ei își aleg un președinte. Protopopul susține acuzarea când trimite singur în judecată. J. P. este competentă de a aplană și eventual a hotărâ în privința diferendelor personalului bisericesc cu parohienii, în privința sporirii taxelor epitrahilului. J. P. priveghează ținerea regulată a registrelor matriculare și a altor acte parohiale; debate chestiuni bisericești, trimise de consistorul spiritual eparhial; priveghează asupra conduitei personalului bisericesc.

J. P. ține ședințe în fiecare lună. Apel dela judecătoria protopopiatului se poate face la consistorul spiritual eparhial în termen de 15 zile dela comunicarea hotărârii.

Conferințe preoțești se țin în fiecare an pentru perfecționarea preoților în slujbe bisericești; pentru îndrumarea preoțimii în toate ramificațiile activității pastorale; pentru a discuta toate chestiunile ce interesează biserica și cle-

rul și a formula deziderate; pentru ca preoții merituosi să comunice succesele pastorale; pentru aprofundarea și completarea cunoștințelor teologice; pentru perfecționarea preoților ca predicatori și duhovnici.

9. *Parohia* este comunitatea bisericească a creștinilor, clerici și mireni, cari sub conducerea parohului, susțin cu mijloace morale și materiale una sau mai multe biserici, așezăminte și personalul lor. Scopul parohiei este să susțină, întărească și răspândească credința bisericii ortodoxe, ca toți credincioșii să viețuiască în conformitate cu învățăturile acestei biserici, împărțându-se cu sfintele Taine și îndeplinind faptele milei creștinești; apoi să găsească mijloacele spre a ajuta biserica, pe slujitorii ei și toate așezămintele parohiale. Sânt și comunități creștine filiale, care nu pot să se susțină cu mijloacele lor proprii, care se alătură la o parohie vecină.

Consiliul eparhial ridică o filială la gradul de parohie, înființează o nouă parohie și schimbă hotarele unei parohii. O parohie nouă se înființează când sânt cel puțin 400 familii la orașe și 150 familii la sate. Se pot înființa în mod excepțional parohii și sub acest număr.

În parohie avem: Adunarea parohială compusă din toți bărbații majori, de sine stătători, care și îndeplinesc datoriile față de biserică. Preoții, diaconii și cântăreții sânt membri de drept.

(Va urma)

Condițiile de admitere

la Institutul Surorilor de Ocrotire

Condițiile de primire a elevelor în Institutul: «Surori de Ocrotire» sânt:

1. Vârsta: 20 ani împliniți, nu mai mult de 40—42 ani.

2. Patru clase civile sau liceale. Se fac excepțiuni cu femei serioase care se obligă ca ulterior să și facă examenele de pe clasele cerute.

3. Certificat de botez.

4. Certificat medical.

5. Certificat de moralitate din partea comunei sau și din partea preotului. Inceperea cursului la 15 Octombrie. Durata cursului: un an și jumătate. Taxa de înscriere 20 lei. Taxa pentru fondul de bibliotecă 30 lei. Toate elevele vor fi primite bursiere ale statului, deci toată întreținerea și învățământul va fi gratuit. Mame cu mai mult de 3 copii nu se admit. Mamele care dovedesc că n'au în grija cui lăsa copilul în timpul cât va sta la curs, vor primi o înlesnire din partea statului. — Elevele au să aducă cu sine: Trei șorturi albe, încheiate și cu mâneci. Trei cearceafuri. Trei fețe de perină. 6 buc. ștergere. 6 buc. ștergătoare de vase. 3 cărpe de prav. 1 pătură sau plapomă de acoperit. 1 tacâm complet. 3 farfurii. 2 pahare. 1 ceașcă pentru lapte. Lengerie de corp suficientă pentru schimbul de 2 ori la săptămână. Elevele au să și trimită cererea până la 15 Septembrie 1921 la Inst. Sur. de Ocrotire. Cele cu 4 cl. civile sau liceale se vor prezenta la timp la Insp. Ig. din județele unde se găesc, iar cele care n'au clasele prescise se vor prezenta începând din 15 Septembrie în persoană la Inst. Sur. de Ocrot. Str. Mănăstur Nr. 27 Cluj.

Toate elevele care vor fi primite trebuie să dea un revers în care să obligă ca după absolvirea cursului devenind funcționare de stat se vor supune dispozițiilor autorităților de stat sanitare și igienice.

Elevele vor primi o uniformă pe spe-sele lor.

Informații mai amănunțite dau Inspectoratele de igienă (Brașov, Oradea-mare, Satu-mare, Sibiu, Tg.-Murăș și Timișoara).

Direcțiunea școlii surorilor de ocrotire, Cluj str. Mănăstur 27, și dș. Mărioara Manta, președinta societății surorilor de ocrotire — Olat, jud. Sibiu. —

Rugăm cu toată insistența și dragostea de cauză pe toți intelectualii noștri să binevoiască a îndemna pe cât de multe doamne și domnișoare, care au aplicare către cariera aceasta frumoasă, a intra ca eleve în școala noastră, oferindu-li-se avantajul ca după absolvirea cursului cu succes, numai decât să fie numite funcționare de stat și a și asigura astfel o existență sigură și o poziție frumoasă socială.

Cluj, la 15 August 1921.

Direcțiunea școlii surorilor de ocrotire.

Din zile mari

I.

Vorbirea

ținută la 21 August v. 1916 în biserica din Satu-lung, fiind de față domnul general Razu cu statul său major, de preotul Zenovie Popovici.

«Aveam un vis neîmplinit
Copil al suferinții,
De jalea lui ni-au răposat
Și moșii și părinții...»

Domnule general!

Da, un vis a fost pentru moșii și strămoșii noștri, ceea ce pentru noi astăzi este realitate.

Blagoslovită fi, sfântă zi a Maicei Domnului, căci adormirea Ta a adus învierea noastră.

LANȚURILE sclăviei seculare părăsesc și cu un sgomot lugubru se prăbușesc la pământ.

Tirania aziatică va fi zdrobită, și dragostea de frate, ne va face să uităm suferințele și durerile îndurate până acum.

Aproape patru milioane de frați români, salută cu mine împreună în dvoastră, dle general, pe înainte-mergătorul desrobirii neamului românesc, și noi, cari cei dintâi am gustat din razele dulci ale libertății, cari cei dintâi am avut fericirea de-a vă strânge la inimile noastre, noi, cu lacrimi în ochi vă salutăm zicându-vă: «*Bun sosii!*» pe frumoasele noastre plaiuri.

Și când vă salutăm de bun sosii, vă zicem, înainte, înainte, pentru neam și pentru Rege, și falnicii noștri dorobanți cari ca șoimii au sburat preste Carpați, să nu se oprească, până ce nu vor înfige iarăși mândrul nostru tricolor în cetatea lui Mihai Viteazul.

Dar ce văd? Umbrele marilor voievozi Ștefan cel Mare, Mihai Viteazul ne umbresc și din înălțimile lor fericite binecuvintează mărșul vostru pas zicându-vă: Acum, ori nici odată, scuturați jugul sclăviei seculare.

Insufleteți de aceste vedenii, cu toții strigăm: Trăiască M. Sa Regele tuturor românilor! Trăiască viteaza Sa armată! Trăiască România Mare!

II.

Din pribegie

Părintelui Zenovie Popovici, contesorul Marinei militare, cu ocazia plecării sale în Ardeal:

Te duci acum, Părinte,
Al sufletelor noastre
Mijlocitor cucernic
Pe lângă Tatăl sfânt.
Te duci acum, Părinte,
In locurile sfinte
Legate-acum puternic
Cu noi pân' la mormânt.

Acolo, frații noștri
Te-așteaptă, căci nu pot
Să rădă fără tine,
Să rădă fără preot,
Să rădă fără acela
Ce 'n vremuri grele i-a'n-
[drumat,
Cu ei ai plâns cu hohot,
Cu ei ai blestemat!

Te duci și iei cu tine
Făptura-ți omenească,
Dar ne rămâne 'n suflet
Și 'n inimi glasul tău,
Ce știe să aline,
Și știe să lovească
C'o vorbă părintească
Mai crunt ca cnutul greu.

Te duci! Și Domnul care-ți
[varsă
In glas din harul Său,
Il roagă să ne aibă
De-acum 'nainte 'n pază.
Noi îl rugăm asemeni
Spre «bunul drum» al tău.

Locotenent Negru.

Chilia, la 29 Iunie 1919.

Cele două broșuri

Chestiunea concordatului de Dr. I. Lupaș și *Petru Maior și Unirea* de păr. Terenție, trimise celor pentru cari au fost destinate, au prins a și face efectul pe care nu-l va putea împedeca surata dela Blaj de le-ar numi și mai altfel decât pamphlete. Că este pe deplin îndreptățită teza așa cum s'a pus, o justifică primirea bună cu care au fost întimpinate broșurile de preoțimea cu adevărată inimă românească a satelor, a căror viață n'a fost contaminată de cosmopolitismul reprezentat de cei câțiva cari tipă amar prin «Unirea». Cuvintele de îmbărbătare ce ne vin dela preoții greco-catolici pentru năzuința de a readuce pe cei despărțiți la 1700, sânt pentru noi de o superioară valoare morală, și odată mai mult sânt dovada că satele — preoți și popor — au rămas cu sufletul întreg, neatins de miasmele bolnave ale catolicismului, care după însaș recunoașterea Unirii își schimbă mereu fața după umblarea vremii.

Dar «Unirea» umblă de nou cu *bănuiala*. Acum vrea cu orice preț să facă răspunzător statul «care ar ajuta încercările de proselitism». Acești frați greco-catolici, obicinuiți din trecut cu ocrotirea și sprijinul «regelui apostolic» și a guvernelor catolice, își închipue, că nici nu se poate face propagandă fără ajutorul statului. Se gândesc la ce ar fi făcut ei cu ajutorul Austriei catolice, dacă norocul războiului era pe partea ei, și de aceea nu se sfiesc să și dea pe față uneori regretul.

Unde ar fi norocul, dacă statul român ortodox ar ajunge la conștiința deplină a datoriilor sale către ortodoxia pe care se razimă temelile lui! Un ajutor efectiv al statului n'ar fi decât repararea nedreptăților multe, de care a avut parte biserica ortodoxă ardeleană din partea catolicilor români ori de alt neam sprijiniți de puterea statului care ne căuta peirea. Să nădăduim că statul românesc va reveni totuși la înțelegera dreaptă a situației, după ce va fi văzut și tendințele alaiului cu care nunțul papal cutreeră țara pentru a alimenta nădejțile străinilor, cărora le dau un razim și românii uniți prin atitudinea lor. (pm.)

Știrile zilei

Cărți pentru bibliotecile parohiale și a caselor culturale se mai află la secretariatul Asociației «Andrei Șaguna» a clerului. Ceice doresc să aibă din aceste cărți, vor aduce cu sine o copie a procesului verbal despre înființarea casei culturale sau un conspect al cărților din biblioteca parohială.

Adunarea cercuală a despărțământului *Hunedoara* al Asociațiunii se ține Duminecă (Sf. Marie) în 15/28 August a. c. la ora 3 p. m. în pavilionul școlii civile din Hunedoara. Se țin conferințe interesante și producțiuni etnografice, ear seara la ora 8½ *teatru* și *dans*, organizate de Reuniunea femeilor d'acolo.

Aviz. Membrii Asociațiunii pot călători la adunarea generală dela Sighet cu reducere de 50 la sută (nu 75) în baza ordinului direcției generale a C. F. R.

Bursă înapoiată. Dl Arsenie A. Stinghe, subdirector la Banca centrală de industrie și comerț din Sibiu, — cum aflăm din G. Tr., — pe lângă o scrisoare de recunoștință adresată comitetului parohial dela biserica sf. Nicolae din Brașov, a înapoiat bisericii bursa care o primise ca student. Fapta n'are trebuință de a fi laudată, ci de a fi urmată și de alți foști bursieri.

Cununie. Dl căpitan *Vladimir Constantinescu-Pantazi* și dșoara *Miși Bologa*, flica directorului Dr. Vasile Bologa dela liceul de fete din Sibiu, își celebrează cununia Duminecă, în 28 August n. 1921, la ora 8 seara în catedrala Sibului.

Administrația Revistei Teologice roagă pe abonații săi, cari își ridică în persoană dotația dela cassa arhidiecezană, să plătească abonamentul la părintele *M. Neagu*, esactor arhidiecezan, ear ceilalți să nu întârzie cu trimiterea prin postă.

Aviz. Se aduce la cunoștință preotului P. că suma de 20 lei, pe care a refuzat s'o primească dela cassa arhidiecezană în ziua de 12 Aug. a. c., pentru motivul că hârtia era cam uzată, a fost donată pentru orfani de război. *Cassa arhid.*

Aviz școlar. Înscrierile la școala primară urbană și grădinile de copii a statului din Sibiu, pentru anul școl. 1921/22, se fac în zilele de 1, 2 și 3 Sept. n. dela ora 8-12 a. m. și 2-5 p. m. pentru elevii ai căror părinți locuiesc în Sibiu, și în 4 Sept. a. c. pentru cei din provincie. Înscrierile la școala primară atât pentru cea din centru cât și pentru cea din Sub. inf. (Str. Kestner Nr. 6) se fac în cancelaria Direcțiunii școlii *Str. Orezului Nr. 13 etaj I*; ear cele pentru grădinile de copii la azilul din centru *Str. Orezului Nr. 6 etaj I* îndărăt în curte. Prelegerile se încep în 5 Septembrie a. c. ora 8 a. m.

Nume antipatriotic. Preotul ceh dintr'un sat al Boemiei a refuzat să boteze cu numele de «Wilhelm» un băiat al unuia dintre credincioșii săi, pentru motivul că numele acesta, purtat de fostul împărat german, este antipatriotic.

N. 469/1921 Prot.

(151) 1-3

Concurs

Pentru întregirea postului al doilea de învățător la școala noastră primară ort. rom. din **Aitina**, protopresbiteratul Agnita, se publică concurs cu termen de 15 zile dela întâia publicare în «Telegraful Român», cu următoarele emolumente:

1. Salar dela biserică 150 lei plătit în 2 rate, iar restul e asigurat dela stat conform calificării și anilor de serviciu.
  2. Cortel în edificiul școalei, constător din 2 odăi, și lemnele trebuincioase.
  3. Feclosirea a 8 jug. cat. pământ (fânat) primit în urma legii agrare computat cu 65 lei jugărul.
- Alesul se obligă a instrui elevii școalei de toate zilele și de repetiție a cerceta regulat biserica în Dumineci și sărbători și a cânta cu elevii sf. liturghie și la o eventuală absență a cântătorului și la utrenie.

Doritorii de a ocupa acest post să-și înainteze cererile înzestrate cu documentele de calificatiune subscrisului și să se prezinte în vre-o Duminecă sau sărbătoare în biserică spre a face cunoștință cu poporul.

Agnita, 5 August 1921.

În înțelegere cu comitetul parohial.

Joachim Muntean
protopop.

Nr. 2236/1921 p.

(150) 1-3

Concurs

Pentru ocuparea postului de capelan permanent sistemizat în conformitate cu dispozițiile § 6 din regulamentul pentru parohii — pe lângă oficiul parohial și protopopesc din **Turda**, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia inserare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sânt:

1. Salarul, gradațiile și adaosele de scumpe statorite de ministerul cultelor conform calificăției preoților urbani.
2. Jumătate din venițele stolare și administrative dela serviciile îndeplinite de capelan în parohie și tract.
3. Remunerațiile ce i-se vor da dela spitălu județean pentru îngrijirea bolnavilor și dela înmormântări, pentru îngrijirea deținuților dela închisoarea Tribunalului și remunerația pentru catehizația dela școalele medii de fete, școala de meseriași și școala primare de stat în cadrele instrucțiunii ministeriale.
4. Remunerația potrivită pentru serviciile permanente ce le va presta în cancelaria protopresbiterală dela protopopul.
5. Locuință confortabilă, încălzită cu gaz metan, apeduct și iluminăție electrică, provăzută cu supraedificate economice, în schimbul unei chirii modeste, ce se va statorni de comitetul parohial.
6. Reflectanții cu coalificație pentru parohii de clasa primă au să-și înainteze cererile de concurs la Consistorul Diecezan în termen legal, și va fi numit capelan de acest Consistor în înțelegere cu reprezentantul oficiului protopopesc din Turda.

Cluj, din ședința senatului bisericesc al Consistorului Diecezan, ținută la 1 Aug. 1921.

Nicolae Ivan
arhim. preș. Consistorial.

Nr. 334/921

(152) 1-3

Concurs

Pentru întregirea posturilor învățătoresți dela școalele conf. ort. române din mai jos însemnatele comune, tractul Mercurea, se publică concurs cu termen de 20 zile, dela prima publicare în «Tel. Rom».

1. **Apoldul inf.** 3 posturi. Salar dela biserică pentru 1 post 50 Lei, al II-a 150 Lei, și al III-a 300 Lei, restul dela stat. Relut de cvartir și grădină conform legii.
- Cei cunoșcători de muzică vor fi preferiți.
2. **Ludoș**, 2 posturi cu salar dela biserică, de câte 300 Lei, relut de cvartir 50 Lei și de grădină 20 Lei, restul dela stat.

3. **Mercurea**, 1 post, salar dela biserică 300 lei, relut de cvartir, și grădină conform legii, restul dela stat.

Instructori de fanfară vor fi preferiți.

4. **Reciu**, 1 post cu salar dela biserică de 300 lei, restul dela stat, cvartir și grădină.

5. **Păuca**, salar dela biserică 300 lei, cvartir și grădină.

6. **Beșinău**, salar dela biserică 300 lei, restul dela stat, cvartir și grădină.

7. **Tău**, salar dela biserică 300 lei, cvartir și grădină.

Concurenții au să-și aștearnă petițiile în termenul sus indicat la oficiul protopopesc subsemnat, având a se prezenta în biserică spre a face cunoștință cu poporul.

Mercurea, 4 August 1921.

Oficiul protopopesc ort. rom.

Avr. S. Pecurariu,
protopop.

Nr. 813/1921 of. com:

(53) 1-1

Publicațiune

Comuna Mohu exarândează hotarul comunei, pentru pășunatul de iarnă al oilor, în 28 Aug. 1921, d. m. la 2 ore în licitațiune verbală împreună cu oferte sigilate în Mohu la primăria comunală;

Prețul strigărei Lei 6000.

Vadiul 10%

Condițiunile detaliate se pot vedea la primăria comunală.

Mohu, la 14 Aug. 1921.

Primăria Comunală.

Nr. 1-1921

(136) 3-3

Concurs

Pentru întregirea postului al doilea învățătoresc din comuna **Cristian**, protopresbiteratul Sibiu, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sânt: 1. Dela comuna bisericească 300 lei anual, restul întregire dela stat; 2. Dela comuna bisericească bani pentru relut de cvartir și 4 stângini de lemne.

Concurenții sânt poștiți a-și înainta cererile instruite conform normelor în vigoare oficiului protopresbiteral în termenul deschis și a se prezenta la biserică din comuna Cristian în vre-o Duminecă sau sărbătoare, spre a face cunoștință cu poporul și a cânta.

Concurentul ales este obligat a merge la sf. biserică și a cânta sf. Liturghie.

Din ședința comitetului parohial, ținută la 6/19 Iunie 1921.

Gavril Crișan,
președinte.

Ioan Ghișe,
notar.

Văzute:

Mateiu Volleanu,
adm. prot.

(143) 3-3

Concurs

Pentru întregirea postului de învățător devenit vacant, la școala primară ortodoxă română din **Loamnăș**, tractul Sibiu, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Salarul anual 250 lei, restul dela stat, locuință în edificiul școalei și grădină în măsura prescrisă de lege.

Învățătorul ales e obligat, pe lângă instruirea elevilor de toate zilele, a-i conduce în toate Dumineci și sărbătorile la sf. biserică.

Comuna bisericească se obligă a da învățătorului ales 2 stângini de lemne.

Doritorii de a ocupa acest post, să aștearnă, rugarea cu documentele necesare Prea On. oficiu protopopesc în Sibiu în termenul sus indicat, și să se prezinte în vre-o Duminecă sau sărbătoare spre a face cunoștință cu poporul.

La om năș, la 26 Iulie 1921.

Nicolae Dorca
prez. comit. par.

Ioan Giurgiu
secretarul comit. par.

Văzute:

Mateiu Volleanu
adm. prot.

Nr. 301/1921 protop.

(147) 2-3

Concurs

Pentru întregirea posturilor învățătoresți la școalele confesionale ort. române din comunele mai jos însemnate, protopresbiteratul Mediașului, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

1. **Blăgeș**, salar de 300 Lei dela com. bis. restul întregire dela stat; locuință și grădină în natură.

2. **Chesler**, salar de 200 Lei dela com. bis. 100 dela ven. Consistor, iar restul întregire dela stat; locuință și grădină în natură.

3. **Curciu**, salar de 200 Lei dela com. bis. 100 Lei dela ven. Consistor și restul întregire dela stat; locuință și grădină în natură.

4. **Frăua**, salar de 200 Lei dela com. bis. restul întregire dela stat; locuință și grădină în natură.

5. **Hoghilag**, salar de 200 Lei dela com. bis. 100 Lei dela ven. Consistor; restul întregire dela stat; locuință și grădină în natură.

6. **Hașag**, salar de 300 Lei dela bisericile ambelor confesiuni, restul întregire dela stat; locuință și grădină în natură.

7. **Richiedorf**, salar de 200 Lei dela com. bis. 100 Lei dela ven. Consistor; restul întregire dela stat; relut de cvartir și grădină legal.

8. **Vesud**, salar de 160 Lei dela com. bis. restul întregire dela stat; locuință și grădină în natură.

Doritorii a ocupa unul din aceste posturi să-și înainteze în termenul deschis cererile instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiteral, având a se prezenta în parohie spre a-și arăta dexteritatea în cântări.

Mediaș la 30 Iulie v. 1921. Oficiul protopresbiteratul gr. or. al Mediașului în înțelegere cu comitetele parohiale.

Romni Mircea
protopop.

Nr. 305/921.

(137) 3-3

Concurs

Pentru întregirea postului vacant de învățător la școala primară ort. rom. din **Loman** se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Salar lei 50 dela biserică, restul dela stat. Cvartir în natură și 2 stângini lemne de foc.

Învățătorul e dator să conducă în Dumineci și sărbători copiii la biserică și să cânte cu ei la sf. liturghie.

Concurenții au să-și înainteze cererile instruite cu observarea normelor în vigoare în termenul arătat subsemnatului oficiu protopresbiteral.

Sebeș, 22 Iulie 1921.

În înțelegere cu comitetul parohial, oficiul protopresbiteral al Sebeșului.

Sergiu Medes
protopop

(148) 2-3

Concurs

Pentru întregirea definitivă a două catedre de învățător la școala noastră confesională din comuna **Maieruș**, se publică concurs cu termen de 20 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Învățătorul ales și întărit va avea:

1. Salar dela biserică 300 lei anual.
2. Cvartir (învățătorul-director) în edificiul școalei, celalalt afară de școală.
3. Fiecare învățător are dela comuna politică 5 stângini de lemne loco în pădure.

Toate celelalte adause se vor cere dela stat.

Amândoi învățătorii au să conducă școlarii Duminecă și sărbătoare la biserică și să cânte cu ei răspunsurile liturgice.

Doritorii au să-și înainteze rugărilor conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopopesc și să se prezinte în vre-o Duminecă sau sărbătoare să-și cunoască poporul.

Din ședința comitetului parohial.

Maieruș, 3 Iulie 1921.

Alexandru Maierușan
secretar

Miron Bușca
paroh-prez.

Aprobat:

Dr. V. Saftu
protopop